

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Астана, Мажилис Парламента
«__» _____ 20 __ года

2023 жылғы 14 маусымда жарияланды

Қазақстан Республикасының
Бас Прокуроры
Б.Н.Асылыова

Қазақстан Республикасы
Сыбайлас жемқорлыққа
қарсы іс-қимыл агенттігінің
төрағасы
А.Ж. Жұмағалиға

Қазақстан Республикасы
Цифрлық даму,
инновациялар және
аэроғарыш өнеркәсібі
министрі
Б.Б. Мусинге

Депутаттық сауал

Құрметті Берік Ноғайұлы!
Құрметті Асхат Жұмағалиұлы!
Құрметті Бағдат Батырбекұлы!

Біріқатар қазақстандық бұқаралық ақпарат құралдарында (БАҚ), сондай-ақ әлеуметтік желілерде Халыққа қызмет көрсету орталықтарына (ХҚКО) жүктемені азайту мақсатында екінші деңгейдегі банктер арқылы шетелдік азаматтарға жеке сәйкестендіру нөмірін (ЖСН) алу бойынша Мемлекеттік қызмет көрсету туралы шешім қабылданғаны туралы ақпарат пайда болды.

Іс жүзінде ЖСН кез келген шет мемлекеттің азаматы «Азаматтарға арналған үкімет» Мемлекеттік корпорациясына жеке жүгінбей-ақ ала алады.

Қазақстан Республикасының азаматтары бұл ақпарат туралы білгеннен кейін экономикалық қауіпсіздік пен ЖСН-ды алуға құқығы жоқ адамдарға олардың жеке қатысуынсыз берудің дұрыстығына, ҚР аумағында ұсынылған құжаттармен сәйкестендіру - жеке тұлғаның физикалық сәйкестігін тиісті тексерусіз алаңдаушылық тудырады.

Мұндай күдіктің туындау себебі көрші елдерден ЖСН-ды және банк картасын Қазақстан аумағына жеке азаматтардың кірмей-ақ ақылы түрде алуға болады деген әлеуметтік желілердегі ақпарат таратылуына байланысты болып отыр.

Беделді шетелдік БАҚ-тың ресми сайттарында шетелдік қаржы мекемелері Қазақстан Республикасындағы серіктес банктердің сайты арқылы ЖСН рәсімдеу нұсқаларын ұсына отырып, клиенттерге Қазақстанда карталар ашуды ұсына бастағаны туралы мақалалар жарияланды.

Интернет желісінде Қазақстан аумағынан шетел азаматтары үшін Қазақстанның ЖСН қашықтан рәсімдеу қызметтерін көрсету бойынша мамандандырылған сайттарға сілтемелер қолжетімді. Оларда 1-ден 3 күнге дейін қазақстандық ЖСН алуға болатындығы туралы толық ақпарат бар. Сайттан Телеграм ботқа көшу кезінде Қазақстанға келудің қажеті жоқтығын, басқа елден шықпай-ақ ЖСН алуға болады деген ақпарат шығады.

Бұл сайттар мен ҚР заңдарын бұза отырып ЖСН алуды ұсынатын мақалалар қоғамда елеулі резонанс тудырды, бұқаралық ақпарат құралдарында да, әлеуметтік желілерде де бірқатар ашулы жарияланымдар болды. Егер қызмет көптеген пабликтарда ашық талқыланса және ол туралы көрші мемлекеттердің БАҚ-тарында жазылса, шетелдіктер Қазақстан Республикасына келмей-ақ ЖСН ала алғаны туралы түсініктеме жазады, кем дегенде аталған фактілерді тексеруге, жұртшылықты тыныштандыруға, түсініктеме беруге негіз бар.

Бірақ мұндай жарияланымдар бойынша уәкілетті органдар ешқандай ресми түрде теріске шығарған жоқ.

Шетелдік азамат Қазақстан Республикасының ЖСН алу арқылы қандай құқықтарға ие болады?

ЖСН иеленуші бейрезидентке қазақстандық компанияларды құруға, бизнесті ресми жүргізуге, жеке және заңды тұлғалармен сенімгерлік қатынастарға түсуге кең мүмкіндіктер ашылады.

Қазақстан Республикасының азаматтары шетелдіктің қазақстандық ЖСН-ға ие екенін біліп, жеке нөмірді берер алдында оның деректерін уәкілетті органдар тексергеніне, бұл басқа елдің азаматы, ол өзін кім ретінде көрсететініне және ол Қазақстан аумағында физикалық тұрғыда екеніне сенімді.

Заң бойынша, егер ЖСН алған шетелдік Қазақстаннан кетсе, оның ЖСН енді жарамсыз болады.

Сондықтан, біздің елімізге алғаш келген ҚР резиденті емес ЖСН алу- бұл бұрын белгісіз адамның жеке байланыста болған кезде жеке физикалық немесе биологиялық белгілердің сәйкес келуі негізінде ұсынылған

құжаттарға (ресми деректерге) сәйкестігін анықтауға бағытталған мемлекеттің маңызды функциясы.

Шетелдікке қатысты бұл рәсім басқа мемлекеттің азаматының ЖСН алу туралы өтініш берген сәтте Қазақстан Республикасының аумағында болуын тексеруді де қамтиды. Бұл дегеніміз, ЖСН алған сәттен бастап оның барлық әрекеттері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құқықтық нормаларға жатады.

Қазақстан азаматы шетелдік ЖСН иегері Қазақстан Республикасының заңдары бұзылған жағдайда біздің елімізде болғандықтан жауапкершілікке тартылатынына сенімді болуы керек.

Сондықтан ЖСН алудың дұрыстығы, атап айтқанда, ол өзін мәлімдеген адамның Қазақстан аумағында нақты болуы елдің мемлекеттік және экономикалық қауіпсіздігіне тікелей әсер етеді. Рәсімдерді бұзу, ЖСН-ны қашықтықтан алу түрінде, расталмаған тұлға оның ҚР аумағында болуын растамай, көлеңкелі экономика үшін қолайлы орта қалыптастыруға, алаяқтықтың таралуына ықпал етеді, халықаралық санкцияларды айналып өту тәуекелдерін тудырады.

Шетелдіктерге ЖСН беру, ең алдымен, алушы – шетелдіктерге «ыңғайлы болу» үшін емес, мемлекеттік құрылымдардың жауапты тұлғаларының Қазақстан Республикасына келген басқа шетел азаматтарының сәйкестендірудің барлық рәсімдеріне сәйкестігін тексеру процесі.

Қазақстанға келмей-ақ шетелдіктердің ЖСН алуы үшін «саңылаулар» қай жерде болуы мүмкін деген сұрақ туындайды?

Қазақстан Республикасы «Сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімдері туралы» Заңының сәйкес, Жеке сәйкестендіру нөмірлерін ҚР Ішкі істер министрлігі қалыптастырады.

Ішкі істер министрінің бұйрығымен «Қазақстан Республикасында уақытша болатын шетелдіктерге және азаматтығы жоқ адамдарға жеке сәйкестендіру нөмірін қалыптастыру және түзету» Мемлекеттік қызмет көрсету Қағидалары бекітілді, оларды берудің нақты рәсімдері айқындалған.

Қағидаларға сәйкес құжаттарды қабылдау (яғни жеке басын лайықты түрде сәйкестендіру) және Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесін беру тек ХҚКО немесе портал арқылы жүзеге асырылады egov.kz. ҚР ПМ-де нөмірді қалыптастыру рәсімі ғана бар, ал құжаттарды салыстырып тексеру, жеке басын сәйкестендіру және Шетелдіктің өтініш берген сәтте Қазақстанда физикалық тұрғыда тұрғаны үшін жауапкершілік толығымен «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясына жүктеледі.

ҚР ПМ қағидаларында ЖСН беру қызметтерін көрсету тізімінде екінші деңгейдегі банктер жоқ.

Қазақстан Республикасының Заңы бойынша кімнің құжаттарды қабылдауға олардың сәйкестігін тексеруге, жеке басын сәйкестендіруге және ЖСН беруге құқығы бар?

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Заңының 20-бабына сәйкес «Азаматтарға арналған

үкімет» мемлекеттік корпорациясының ЖСН беру кадамдық рәсімі нақты көрсетілген, құжаттар топтамасының толықтығын, оның ішінде беруден бас тарту себептерінің бар-жоғын тексеруден басқа, мемлекеттік құрылымның жауапты қызметкері көрсетілетін қызметті **алушының жеке басын сәйкестендіруді** жүзеге асыруға міндетті.

Мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесі тіркеу куәлігін беру болып табылады.

Бұл жағдайда екінші деңгейдегі банктерге ЖСН беру кезінде ең жауапты мемлекеттік функцияны көрсетуді негізсіз беру - көрсетілетін қызметті **алушының жеке басын сәйкестендіру** және жеке нөмірін алу сәтінде оның Қазақстан Республикасының аумағында жеке қатысуын тексеру жүзеге асырылды. Қазақстан Республикасы «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Заңының 20-бабының талаптары бұзылған:

- 20-баптың 2-тармағы: «Мемлекеттік корпорацияның қызметкері мемлекеттік қызмет көрсету тәртібін айқындайтын заңға тәуелді нормативтік құқықтық актіде көзделген тізбеге сәйкес құжаттардың толық топтамасы көрсетілетін қызметті алушыда болған кезде оның өтінішін қабылдауға міндетті.

Көрсетілетін қызметті алушы мемлекеттік қызмет көрсету тәртібін айқындайтын заңға тәуелді нормативтік құқықтық актіде көзделген тізбеге сәйкес құжаттардың толық топтамасын ұсынбаған, сондай-ақ қолданылу мерзімі өтіп кеткен құжаттарды ұсынған жағдайда, Мемлекеттік корпорацияның қызметкері өтінішті қабылдаудан бас тартады».

- 20-баптың 3-тармағы: «Мемлекеттік корпорация арқылы мемлекеттік қызмет көрсету кезінде көрсетілетін қызметті алушының **жеке басын сәйкестендіруді Мемлекеттік корпорацияның қызметкерлері жүзеге асырады**».

Заңның осы бабында жеке тұлғаны сәйкестендіруді жеке банк қызметкері жүргізуге құқығы жоқ?

Екінші деңгейдегі банктердің ЖСН беруінің қоғамдық тәуекелдері қандай?

Құқықтық мемлекеттегі басқару теориясы кез келген мемлекеттік функцияларды жүзеге асыру, құқығын беру рәсімдерді бұзғаны үшін жауапкершілікке тартылу міндетімен теңестіріледі деп болжайды.

Қазақстан Республикасы «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Заңының 30-бабына сәйкес, мемлекеттік қызметті көрсету рәсімдерін бұзу Қазақстан Республикасы Заңдарында белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады. Бірақ бұл жауапкершілік тек "Азаматтарға арналған Үкімет" қызметкерлеріне қатысты.

ЖСН беру рәсімдерін бұзғаны үшін жауапкершілік Екінші деңгейдегі банктерге қолданылмайды. Сонымен қатар, банктерге мемлекеттік бақылау шаралары қолданылмайды және Қазақстан Республикасы «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» Заңының 5-тарауында көзделген қоғамдық мониторингпен қамту да қолданылмайды: «Мемлекеттік қызметтер көрсету

сапасын мемлекеттік бақылау. Мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын бағалау және оған қоғамдық мониторинг жүргізу».

Оның үстіне екінші деңгейлі банктер бизнес субъектісі ретінде көптеген тексерулерден қорғалған және мораторийге жатады.

Тәуекелдерді бағалаудың және анықталған бұзушылықтардың жолын кесудің заңнамалық бекітілген тетіктері жоқ.

Рәсімдерді бұза отырып ЖСН беру фактілері жұртшылыққа мәлім болса да, банк қызметкерлерінің ЖСН алушыны сәйкестендіру және Қазақстан Республикасынан тыс резидент емеске тіркеу куәлігін беру жөніндегі заң талаптарын бұзғаны үшін жауапкершілігі белгіленбеген.

Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне сұрақтар туындайды:

1) Мемлекеттік құрылымдар басшыларының қайсысы осындай шешім қабылдады, оны қалай негіздеді және құжатты қабылдау рәсімі қалай өтті, ол қандай нормативтік актімен белгіленді? Бұл шешім ҚР Үкіметі, уәкілетті орган деңгейінде немесе "Азаматтарға арналған үкімет" мемлекеттік корпорациясының дербес шешімі ғана болды ма?

2) ЖСН беру кезегіне байланысты мәселе өтініш берушілер ағынына байланысты уақытша болды. Қазір дүрлікпе басылды. Неліктен мемлекеттік функцияларды екінші деңгейдегі банктерге мерзімсіз бере отырып, ұзақ мерзімді кезеңге шешім қабылдау қажет болды? ХҚКО-ларда кезек жоқ. Неліктен екінші деңгейдегі банктерге ЖСН беру құқығын әлі осы уақытқа дейін жойған жоқ?

3) Банктер бір мезгілде ЖСН берген кезде, яғни мемлекеттік функцияларды орындаған кезде мүдделер қақтығысы проблемасы туындай ма және оны бейтарап жасау керек пе. Банктердің өздері шетелдіктердің шот ашуға қаржылық тұрғыда қызығушылығы бар, мұны тек ЖСН алу арқылы жасай алады, осы банктер арқылы?

4) ЖСН берудің мемлекеттік функцияларын орындау құқығы берілген банктерді кім және қалай таңдады? Бұл шешім қаншалықты ашық болды және сыбайлас жемқорлық қаупін тудырмады?

5) Екінші деңгейдегі банктердің ЖСН беру рәсімін бұзғаны үшін қазір кім жауапты? ҚР «Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы» қолданыстағы Заңы бойынша шетелдіктердің жеке басын сәйкестендіру, олардың Қазақстанда болуы және ЖСН беру жөніндегі жалғыз уәкілетті құрылым «Азаматтарға арналған үкіметтер» мемлекеттік корпорациясы болып табылады. Бұл уәкілетті органдардың лауазымды адамдарының жауапкершілігінен кету емес пе, өйткені банктер бұл жағдайда сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың шектеулеріне бағынбайды және тек коммерциялық мүдделерден шешім қабылдайды?

Әр тармаққа жауап беруіңізді сұраймын.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып мен келесі ұсыныстарды енгіземін:

- Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі Екінші деңгейдегі банктерге ЖСН беруге

рұқсаттың күшін жойсын, сондай-ақ болашақта осындай жағдайларға жол бермеу жөнінде тиісті шаралар қабылдасын.

- Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі ҚР резиденті емес ЖСН беру функцияларын екінші деңгейдегі банктерге қандай құжат, қандай Мемлекеттік орган бергені туралы ақпарат берсін. Осы құжаттарды қабылдаудан бұрын қандай рәсімдер болды, олар қоғамдық талқылаудан және заң сараптамасының рәсімдерінен өтті ме, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қатысты.

- Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті, Қазақстан Республикасы Мемлекеттік шекара қызметі, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі екінші деңгейдегі банктер арқылы ЖСН алған шетелдіктердің тізімдерін құжаттарды беру мерзімдеріне сәйкес шекарадан қандай да бір бағытта өткендердің тізімімен салыстырып тексеру жүргізсін.

- Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасына, Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігіне мемлекеттік функцияларды жеке ұйымдарға, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнаманы беру бөлігінде заңнаманы бұзу мүмкіндігін тексеру.

Сізден осы өтінішті қарауыңызды сұраймын. Қабылданған шешім туралы мені заңнамада белгіленген мерзімде жазбаша хабардар етуіңізді сұраймын.

**Құрметпен,
Қазақстан Республикасының
Парламенті Мәжілісінің депутаттары,
«AMANAT» партиясының
фракция мүшелері**

**М. Әбенов
Д. Исабеков**

*орын. Үдербай Н.
тел. 74-61-47*

Результаты согласования

16.06.2023 12:20:45: Исабеков Д. Е. (Комитет по законодательству и судебно-правовой реформе) - -
согласовано без замечаний

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ «__» ____
№ ____

010000, Астана, Мажилис Парламента
«__» ____ 20 __ года

Оглашен 14 июня 2023 года

**Генеральному прокурору
Республики Казахстан
Асылуову Б.Н.**

**Председателю Агентства
Республики Казахстан
по противодействию коррупции
Жұмағали А.Ж.**

**Министру цифрового развития,
инноваций и аэрокосмической
промышленности
Республики Казахстан
Мусину Б.Б.**

Депутатский запрос

**Уважаемый Берик Ноғайұлы!
Уважаемый Асхат Жұмағалиұлы!
Уважаемый Бағдат Батырбекович!**

В ряде казахстанских средств массовой информации (СМИ), а также в социальных сетях появилась информация о том, что в целях снижения нагрузки на центры обслуживания населения (ЦОН) было принято решение об оказании государственной услуги по выдаче индивидуального идентификационного номера (ИИН) иностранным гражданам через банки второго уровня.

То есть фактически ИИН может получить гражданин любого иностранного государства, не обращаясь лично в Государственную Корпорацию «Правительство для граждан».

Граждане Республики Казахстан узнав об этом проявляют обеспокоенность за экономическую и национальную безопасность страны, за

достоверность предоставления ИИН лицам не имеющим права на получение, в том числе и нерезидентам нашей страны без их личного присутствия на территории РК, без должной проверки на физическое соответствие личности - идентификации с предоставленными документами.

Таким подозрениям способствует то, что в социальных сетях распространяется информация о том, что в соседних странах представляется платная услуга по получению ИИН и банковскую карту, не въезжая лично в Казахстан.

На официальных сайтах авторитетных зарубежных СМИ опубликованы статьи о том, что иностранные финансовые учреждения начали предлагать клиентам открыть карты в Казахстане, предлагая варианты оформления ИИН через сайт партнерского банка в Республики Казахстан.

В сети интернет с территории Казахстана доступны ссылки на специализированные сайты по оказанию услуг удаленного оформление ИИН Казахстана для иностранных граждан. В них есть подробная информация о том, что всего от 1 до 3 дней можно получить казахстанский ИИН. При переходе с сайта на Телеграмм бот выходит информация, что приезжать в Казахстане не надо, можно получить ИИН не выезжая из своей страны.

Данные предложения сайтов и статьи предлагающие получать ИИН в нарушение законов РК, вызвали в обществе серьезный резонанс, было ряд возмущенных публикаций и в СМИ и в социальных сетях. Если услуга открыто обсуждается во многих пабликах и о ней пишут СМИ соседних государств, иностранцы пишут комментарии о том, что им удалось получить ИИН без приезда в Республику Казахстан, как минимум есть повод проверить указанные факты, успокоить общественность, дать разъяснения.

Но официального опровержения по таким публикациям уполномоченные органы так и не предоставили.

Какие права получает иностранец приобретая ИИН Республики Казахстан?

Нерезиденту обладающему ИИН открываются широкие возможности создавать казахстанские компании, вести официально бизнес, вступать в доверительные отношения с физическими и юридическими лицами.

Так как граждане Республики Казахстан узнав, что иностранец обладает казахстанским ИИН, уверены что перед выдачей индивидуального номера его данные проверили уполномоченные органы, что это гражданин другой страны, тот за кого он себя выдает, и он физически находится на территории Казахстана.

Так как по Закону, если иностранец получивший ИИН уезжает из Казахстана его ИИН уже не действителен.

Поэтому получение ИИН не резидентом Республики Казахстан впервые приехавшим в нашу страну – это важная функция государства направленная на установление тождественности неизвестного ранее лица на соответствие с предъявленным документам (официальным данным) на

основании совпадения индивидуальных физических или биологических признаков при личном контакте.

В отношении иностранца это процедура включает в себя еще и проверку того, что гражданин другого государства на момент заявления о получения ИИН находится на территории Республики Казахстан. Это значит и все его действия с момента получения ИИН будут подпадать под правовые нормы в соответствии с законодательством РК.

То есть гражданин Казахстана должен быть уверен в том, что иностранец обладатель ИИН в случае нарушения законов РК будет привлечен к ответственности, так как физически находится в нашей стране.

Поэтому достоверность получения ИИН, именно тем человеком за кого он себя выдает, его реальное присутствие на территории Казахстана напрямую затрагивает государственную и экономическую безопасность страны. Так как нарушение процедур, в виде получение ИИН дистанционно, не подтвержденным лицом, без подтверждения его присутствия на территории Республики Казахстан способствует формированию благоприятной среды для теневой экономики, распространению мошенничества, создает риски обхода международных санкций.

Поэтому выдача ИИН иностранцам в первую очередь должна быть направленная не для «удобства» получателей - иностранцев, это процесс проверки ответственными лицами государственных структур на соответствие граждан другой страны заехавшим в РК всем процедурам идентификации.

Возникает вопрос где возможны «лазейки» для получения ИИН иностранцами без приезда в Казахстан?

В соответствии с Законом Республики Казахстан «О национальных реестрах идентификационных номеров» индивидуальный идентификационный номер формируется Министерством внутренних дел Республики Казахстан.

Приказом Министра внутренних дел утверждены Правила оказания государственной услуги «Формирование и корректировка индивидуального идентификационного номера иностранцам и лицам без гражданства, временно пребывающим в Республике Казахстан» которыми предусмотрены четкие процедуры их формирования и выдачи.

Согласно Правилам прием документов, (а значит идентификация личности приличном посещении) и выдача результата оказания государственной услуги осуществляется только через ЦОН или портал egov.kz. То есть у МВД РК только процедура формирования номера, а ответственность за сверку документов, идентификацию личности и достоверности, что иностранец на момент обращения физически находится в Казахстане полностью лежит на Государственной Корпорации «Правительство для граждан».

Банков второго уровня в списках оказания услуг выдачи ИИН в Правилах МВД РК нет.

Кто по Закону Республики Казахстан имеет полномочия принимать документы проверять их на соответствие, идентифицировать личность и выдавать ИИН?

Согласно статьи 20 Закона Республики «О государственных услугах» расписана пошаговая процедура выдача ИИН Государственной Корпорацией «Правительства для граждан», где кроме проверки полноты пакета документов, в том числе на наличие причин для отказа в выдаче, ответственный работник государственной структуры обязан осуществить **идентификацию личности услугополучателя**.

Результатом оказания государственной услуги является выдача Регистрационного свидетельства.

В данном случае банкам второго уровня осуществлена необоснованная передача оказания самой ответственной государственной функции при выдаче ИИН - **идентификацию личности услугополучателя** и проверки его личного присутствия на территории Республики Казахстан на момент получения индивидуального номера. То есть нарушены требования статье 20 Закона Республики Казахстан «О государственных услугах» в которой указано:

- Пункт 2 статьи 20: «Работник Государственной корпорации обязан принять заявление услугополучателя при наличии у него полного пакета документов согласно перечню, предусмотренному подзаконным нормативным правовым актом, определяющим порядок оказания государственной услуги.

В случае представления услугополучателем неполного пакета документов согласно перечню, предусмотренному подзаконным нормативным правовым актом, определяющим порядок оказания государственной услуги, а также документов с истекшим сроком действия работник Государственной корпорации отказывает в приеме заявления».

- Пункт 3 статье 20: «При оказании государственной услуги через Государственную корпорацию **идентификацию личности услугополучателя осуществляют работники Государственной корпорации**».

В этой статье Закона не предусмотрено, что идентификацию личности имеет право проводить работник частного банка?

В чем общественные риски выдачи банками второго уровня ИИН?

Теория управления в правовом государстве, предполагает, что наделение правом осуществления любых государственных функций, балансируется обязанностью – нести ответственность за нарушение процедур.

В соответствии статьи 30 Закона Республики «О государственных услугах» нарушение процедур оказания госуслуг влечет ответственность установленную Законами Республики Казахстан. Но эта ответственность касается только работников «Правительства для граждан».

Ответственность за нарушение процедур по выдаче ИИН, на банки второго уровня не распространяются. Более того на банки не действуют меры

государственного контроля и ни охват общественным мониторингом предусмотренных главой 5 Законом Республики Казахстан «О государственных услугах»: «Государственный контроль за качеством оказания государственных услуг. Оценка и общественный мониторинг качества оказания государственных услуг».

Более того банки второго уровня защищены от большинства проверок как субъект бизнеса и подпадают под мораторий.

А значит и нет законодательно закрепленных механизмов оценки рисков и пресечения выявленных нарушений.

Даже если факты выдачи ИИН в нарушение процедур станут достоянием общественности ответственность сотрудников банка за нарушение требований Закона по идентификации получателя ИИН и выдачи Регистрационного свидетельства нерезиденту, находящемуся за пределами Республики Казахстан не установлена.

Возникают вопросы к Министерству цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан:

1) Кто из руководителей государственных структур принял такое решения, как это обосновывал и как проходила процедура принятия документа, каким нормативным актом это установлено? Было ли это решение на уровне Правительства РК, уполномоченного органа, или только самостоятельное решение Государственной Корпорации «Правительства для граждан»?

2) Проблема с очередями по выдаче ИИН была временной, связанная с наплывом желающих. Сейчас уже ажиотаж спал. Зачем нужно было принимать решение на долгосрочный период, передав бессрочно государственные функции банкам второго уровня? В ЦОНах очередей уже нет. Почему до сих пор не отменили разрешение банкам второго уровня право выдавать ИИН?

3) Не возникает ли проблема конфликта интересов, когда банки одновременно выдают ИИН, то есть выполняют государственные функции и должны это делать беспристрастно. Но при этом сами же банки финансово заинтересованы в открытии счетов иностранцами, которые могут это сделать только получив ИИН, в том числе через эти же банки?

4) Кто и как выбирал банки которым предоставлено право выполнять государственные функции выдачи ИИН? Насколько это решение было прозрачным и не носило коррупционные риски?

5) Кто сейчас несет ответственность за нарушение банками второго уровня процедуры выдачи ИИН? Ведь по действующим Закону РК «О государственных услугах» единственной уполномоченной структурой по идентификации личности иностранцев, их присутствия в Казахстане и выдачи ИИН является Государственная Корпорация «Правительства для граждан». Не является ли это уходом от ответственности должностных лиц уполномоченных органов, ведь банки в данном случае не подпадают под ограничения антикоррупционного законодательства, и могут принимать решения исключительно из коммерческих интересов?

Прошу дать ответы по каждому пункту.

С учетом вышеизложенного вношу следующие предложения:

- Министерству цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан отменить разрешение на выдачу ИИН банкам второго уровня, а так же принять соответствующие меры по не допущению в будущем аналогичных ситуации.

- Министерству цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан предоставить информацию о том, на основании какого документа, какого государственного органа произошла передача функций выдачи ИИН не резидента Министерству цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан банкам второго уровня. Какие процедуры предшествовали принятию этих документов, проходили ли они общественное обсуждение и процедуры юридической экспертизы, в том числе на коррупциогенность.

- Комитету Национальной Безопасности Республики Казахстан, Государственной пограничной службе Республики Казахстан, Министерству Внутренних дел Республики Казахстан провести сверку списков иностранцев получивших ИИН через банки второго уровня со списком тех , кто пересек границу в ту или иную страну в соответствии со сроками выдачи документов.

- Генеральной прокуратуре Республики Казахстан, Агентству Республики Казахстан по противодействию коррупции проверить на возможность нарушение законодательства, в части передачи государственных функций частным организациям, а так же законодательства по противодействию коррупции.

Прошу Вас рассмотреть данное обращение. О принятом решении прошу информировать письменно меня в установленные законодательством сроки

**С уважением,
Депутаты Мажилиса Парламента
Республики Казахстан
члены фракции партии «AMANAT»**

**М. Абенов
Д. Исабеков**

*исп.. Удербай Н.
тел. 74-61-47*